

Newsletter not showing correctly? Click [here](#) to read it online.

De Dutch Aviation Group draagt bij aan het versterken van de Nederlandse Lucht- en Ruimtevaart, door kennisuitwisseling en samenwerking, in binnen- en buitenland

DAG-nieuwsbrief, thema onderwijs

De themabijeenkomst van de DAG voor september stond in het teken van onderwijs. Onderwijs is altijd in beweging, net als het werkveld. Welke ontwikkelingen zijn gaande bij onderwijsinstellingen om de aansluiting op de beroepspraktijk te behouden of verbeteren?

In deze nieuwsbrief:

- Onderwijs op maat, het kan beter
- Werkgelegenheid luchtvaart groeit licht
- "KLu: innovatie tot in de haarvaten"
- Binnenkort HBO aviation masters aan HvA
- Google, nieuw lid Dutch Aviation Group

Nu aanmelden: 16 november DAG-Symposium 'De Nederlandse Luchtvaartagenda'
([klik hier](#))

Sprekers op het DAG-Symposium zijn: **Pieter Elbers** President-directeur KLM, **Jos Nijhuis** President & CEO Schiphol Group, **Rob Huyser** directeur Luchtvaart Ministerie van Infrastructuur en Milieu, **Paul Riemens** CEO Luchtverkeersleiding Nederland en **Su Liang** adjunct directeur SkyTeam.

Onderwijs op maat, het kan beter

De Nederlandse luchtvaartsector wil niets liever dan de jeugd stimuleren om te kiezen voor luchtvaart. Maar sturing vanuit de sector is van belang om vraag en aanbod in evenwicht te houden en om de opleidingen zo goed mogelijk te laten aansluiten bij het gewenste uitstroomniveau. De DAG zoomde in op de stand van zaken bij de Nederlandse luchtvaartopleidingen.

Passen studenten bij de opleiding en passen de opleidingen bij de bedrijven? Om studenten af te leveren die na hun opleiding direct inzetbaar zijn, is samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven van groot belang. Dat hier hard aan wordt gewerkt werd duidelijk uit de verschillende presentaties op de DAG themabijeenkomst over onderwijs.

Onderwijsveld

Een tweetal instellingen (HvA en InHolland) bieden HBO opleidingen aan voor de luchtvaart. Mogelijk voegt Hogeschool Avensis in Breda zich hier binnenkort aan toe. Vraag en aanbod voor HBO afgestudeerden zijn in evenwicht. Gert Meijer van de Hogeschool van Amsterdam vertelde gedetailleerd over de visie van de

HvA om marktgericht onderwijs te bieden. De HvA leidt technici op die verder kunnen kijken dan de techniek alleen. Belangrijk volgens de HvA is dat de luchtvaarttechnici van de toekomst met de klant kunnen praten en inzicht hebben in de markt. "De opleidingen van de HvA besteden veel aandacht aan de drie-eenheid techniek-operations-business, deze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De HvA zet daarom sterk in op het inzetten betrekken van docenten uit de praktijk en het werven van praktijkopdrachten voor de studenten. Een mooi voorbeeld is de samenwerking met onderhoudsbedrijf JetSupport waarmee de HvA een uitwisseling is gestart waarbij studenten en docenten aan de slag gaan binnen de onderneming en de medewerkers van JetSupport regelmatig optreden als docent maar ook plaatsnemen in de collegebanken.

De studie Lucht- en Ruimtevaarttechniek van de TU Delft kent een groei in de belangstelling voor de opleiding. Een numerus fixus voorkomt een overschot aan afgestudeerden. Er is overigens een grote vraag naar afgestudeerden van deze studie, ook uit andere branches. Uiteindelijk belandt de helft van de afgestudeerden in de lucht- of ruimtevaartsector.

Uitdagingen voor het mbo

Voor een aantal technische opleidingen van het MBO zijn aanpassingen dringend nodig. Het geboden onderwijs loopt niet in de pas met de ontwikkeling van nieuwe technieken. De MBO opleidingen in de dienstverlenende beroepen kampen met een ander probleem: teveel instellingen (maar liefst 19) bieden deze opleidingen aan. Studierichtingen met betrekking tot logistiek en operaties blijken kwalitatief en kwantitatief goed in evenwicht.

Jan Enberts, directeur van EB Management, erkende de uitdagingen waar het MBO voor staat. 'De structuur van het MBO werkt te traag' aldus Engberts, die een vlammend pleidooi hield om het onderwijs meer op maat te maken, terwijl hij ook duidelijk liet zien dat de toekomst voor het MBO juist erg kansrijk is. Met een [filmpje](#) liet Engberts haarfijn zien waar we die MBO'ers eigenlijk allemaal dankbaar voor moeten zijn. "Onze economische groei en ontwikkeling zijn voor een groot deel aan het mbo te danken", laten we dat inderdaad niet vergeten. Engberts erkende: het niveau moet omhoog en door meer samenwerken met bedrijven moeten de opleidingen beroepsgericht worden. Deze ontwikkeling ziet ook het CvBlo. Bedrijven gaan steeds vaker onderwijs intern regelen in samenwerking met onderwijsinstellingen, met name waar de kennis en vaardigheden van startende gediplomeerden niet goed aansluit op de behoeften van bedrijven.

Werkgelegenheid in de luchtvaart groeit ietsje

De werkgelegenheid in de Nederlandse luchtvaart zal de komende jaren licht stijgen. Met deze boodschap kwam Franklin Oliemans van het College van Belanghebbenden Luchtvaart Onderwijs (CvBlo) dat onderzoek deed naar de

ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Volgens Boeing verdubbelt de luchtvaart de komende twintig jaar in omvang. De vraag is volgens Oliemans of dit ook hier in Europa en Nederland gebeurt. De lokale groei zal afhankelijk zijn van wat er op het mondiale podium gebeurt. Voor kleine bedrijven verwacht het CvBlo een lichte groei. Deze kleine bedrijven bestaan voornamelijk uit maakindustrie die weinig last heeft gehad van de recessie.

Grotere bedrijven zijn veel gevoeliger voor conjuncturele schommelingen. De grootste speler in de Nederlandse luchtvaart, KLM, voert een reorganisatie uit en is uiterst kritisch op de operatie. Vliegtuigtypes waarvan afscheid wordt genomen zorgen voor verlies van banen, maar nieuwe types worden in gebruik genomen. Bedrijfsonderdelen van KLM zoals de KLM componentenshop, bloeien dankzij het goede personeel waarover zij beschikken. Goed onderwijs is een belangrijke schakel om werkgelegenheid naar Nederland toe te halen.

Fokker verwacht voor de komende jaren een lichte groei, ondanks de uitfasering van de Fokker 50 en Fokker 70 en de onzekere toekomst van de A380-productie. De werkzaamheden voor de F-35 zitten daarentegen in de lift en daar zit de te verwachten lichte banengroei voor Fokker.

De luchtmacht zal de F16 vervangen door de F35. Het nieuwe type heeft minder onderhoud dan zijn voorganger en dat heeft zijn weerslag op de arbeidsbehoefte. Anderzijds nemen bij defensie de budgetten toe waardoor groei na vele jaren bezuinigen weer mogelijk wordt.

Goed onderwijs is een belangrijke schakel om werkgelegenheid naar Nederland toe te halen.

“Luchtmacht: innovatie tot in de haarvaten”

Razendsnelle ontwikkeling van technologieën, vervanging van materieel en een toenemend belang van het luchtwapen zorgen ervoor dat de Koninklijke Luchtmacht zichzelf de komende jaren vrijwel opnieuw moet uitvinden. Luitenant-kolonel Robin van der Ha lichtte de enorme impact van dit transitieproces toe. Deze toekomstige transformatie wordt binnen de luchtmacht aangeduid met ‘CLSK 3.0’.

“CLSK 3.0 vereist een nieuwe manier van denken en doen. De snelle ontwikkelingen in de maatschappij, technologie en veiligheid nopen de Koninklijke Luchtmacht tot een andere manier van werken. Die ontwikkelingen zijn sneller en onvoorspelbaarder dan in het verleden.” aldus Van der Ha. “Het implementeren van afzonderlijke maatregelen volstaat niet”. De hele organisatie van de luchtmacht gaat daarom op de schop.

“Er is sprake van een hele nieuwe richting en samenhang, een geheel nieuwe manier van denken en werken. De innovatie moet doorgevoerd tot in de haarvaten”.

Vervanging van de Chinooks, de midlife update van de Apaches en de invoering van de F-35 en de MQ-9 Reaper zijn enkele grote veranderingen die op de KLu afkomen. Dit betekent een wereld van verschil met een heel nieuwe manier van werken. “We verzuipen in de data, letterlijk”, vertelt Van der Ha. “De datastream die gegenereerd wordt door drones en een modern toestel als de F-35 vormt een grote uitdaging voor de organisatie.” CLSK 3.0 is geen eenmalige verandering maar een continu proces waarbij de mens centraal staat. De technologie moet de mens helpen om effectief te kunnen zijn. In de nieuwe

luchtmacht ontstaat veel ruimte voor participatie en innovatie.

Ook op het gebied van opleidingen binnen de Luchtmacht is er sprake voor een frisse benadering. Defensiepersoneel krijgt een opleiding volgens een 'just in time / just enough'- aanpak. De 'luchtmachter van de toekomst' zit niet meer eerst een aantal jaar in schoolbanken. Kennis veroudert immers steeds sneller. In plaats daarvan volgen luchtmachters in spé een basisopleiding die aansluit op de behoeften van de organisatie op dat moment. Het opleiden verschuift van opleiden op school naar opleiden in de werkomgeving en leren door middel van 'serious gaming'. Blended learning (werken en leren) wordt de nieuwe standaard. Gedurende de verdere loopbaan zal steeds de kennis worden aangevuld zodat deze aansluit bij het functieniveau en is er meer aandacht voor de individuele ontwikkeling. De totale opleidingstijd wordt hiermee bekort. Bovendien zal de luchtmacht volgens Van der Ha hiervoor waar mogelijk civiele opleidingsinstituten inzetten.

Hogeschool van Amsterdam werkt aan HBO luchtvaart masters

De Hogeschool van Amsterdam maakte tijdens de DAG-themabijeenkomst bekend te werken aan HBO-masterstudies voor de luchtvaartrichtingen. Wanneer de studies daadwerkelijk zullen aanvangen liet de HvA nog in het midden. De masterstudies richten zich op MRO (Maintenance, Repair & Overhaul).

Google Nieuw lid Dutch Aviation Group

Bezoekers van de Themabijeenkomst bij de Hogeschool van Amsterdam waren er als eerste bij om Google te verwelkomen als nieuw DAG-lid. Google heeft het hoofdkantoor voor de Benelux gevestigd op de Amsterdamse Zuidas. Google kan veel betekenen voor bedrijven op het gebied van marketinginformatie en trends maar ook in het behapbaar maken van grote hoeveelheden informatie. Een nadere introductie volgt binnenkort.

You are receiving this email because you signed up to get news and updates from DAG. Please do not reply to this message it was sent from an unmonitored email address. Don't want to receive email notifications? [Click here to unsubscribe](#)